

■ TRIBUNA POLITICA

Cura ch'ìl davos glatscher vegn a sparir

DA SILVA SEMADENI,
CUSSEGLIERA NAZIUNALA PS

La giuvna Greta Thunberg fa quitads per l'avegnir ed emprova cun sia chauma da scola da persvader la communitad mundiala per ina protecciun consequenta dal clima. En il mund globalisà odiern ha ella survegnì grazia a sia stinadadad gronda atenziun. Tuts duessan uss esser al current: La midada dal clima avanza pli spert che quai ch'ins aveva pensà fin uss. Ils scienziads dian ch'igl è tschintg sunter las dudesch. Igl è pia uras d'agir. «Gouverner, c'est prévoir», dian ins. Tar la politica dal clima vala quai spezialmain. Malgrà la Cunvegna da Paris constatesch jau ina disditga politica cumplaina. Betg mo Trump, mabain era la pps e la pld han demonstrà quai il december passà en il cussegl naziunal cun mitigiar la lescha dal CO₂. Las consequenzas da quest svilup na vegnan betg prendidas suffizientamain seriusas, era tar nus betg. E quai malgrà che la midada dal clima na porta betg mo consequenzas per l'insla da Tuvalu. En las Alps è il stgaurdament dal clima en cumparaziun cun la media globala dubel uschè ferm. Jau hai dumandà perquai l'atun passà il cussegl federal tge consequenzas che la populaziun da las regiuns

alpinas haja da spetgar en fin il 2050.

La resposta era sco adina zunt prudenta. Tuttina constatescha er il cussegl federal ch'ìl stgaurdament dal clima chaschunia considerablas midadas en Svizra. Era sch'ins reussescha da limitar l'augment da las temperaturas globalas sin dmain che 2 °C, ston ins far quint ch'ìls glatschers svizzers lieuon tranter il 2000 e 2050 almain per la mesadad e ch'era la schelira permanenta cuntinuescha a sa sdregliar. La midada dal clima ha consequenzas sin la circulaziun da l'aua e – tut tenor la geologia – er sin la stabilitad da las spundas. En las regiuns engletschadas chaschunan las auas da naiv durant ils proxims onns per deflussiuns pli grondas, che diminueschan però a lunga vista. Particularmain la forza idraulica e l'agricultura ston sa preparar sin in nov reschim da deflussiun. L'agricultura

pudess bain profitar d'ina perioda da vegetaziun pli lunga, dentant mo sch'era la disponibilitad da l'aua è garantida. Il turissem d'enviern è pertutgà, sco quai che nus constain gia dapi onns, perquai ch'ì manca la garanzia da naiv sin las auttezzas bassas e medias.

Eveniments extremes èn bain componentas naturalas dal clima en las Alps. La prevenziun da privels è perquai buna en Svizra. Abitadis, vias ed infrastrukturas èn protegidas. Il cussegl federal constatescha dentant cun raschun ch'era concepts da prevenziun da privels moderns na pon betg procurar per ina segirezza totala e che tscherts territoris cun la midada dal clima pudessan daventar schizunt nunabitabels. Las adattaziuns a la midada dal clima vegnan a vegnir charas, era sche stimaziuns aproximativas dals custs en fin il 2050 n'èn anc betg pussaivlas.

Greta Thunberg e nosa giuventetgna che fa manifestaziuns sin via èn daventada conscientas. E curt avant las elecziuns para che schizunt la pld vul far in pau dapli per il clima. En mintga cas vali la paina, en la politica ed er en il mintgadi, da s'engaschar consequentamain per la finamira da Paris da nulla emissiuns en fin il 2050.